

הנוער וצרכי המדינה

(בעקבות שיחור)

22020

בילינו יחד
בביתו של
ידיד פרשנו
מן דחבורת ר'
גדולד ודודר
מד ונתתישנו
בכורסאות נר
חות באחת מ
פינות דחדר
שתינו משקד
קר וטעים
שאלתיו

— מד דענינים ?

— מד פירוש מד דענינים ?

— מד מעשיך כיום דוד ?

— דנני נמצא בתל אביב דשיב בחיך דק
על שכתיו

חורתיו ושאלתיו

— וכי מד מעשיו של מפקד גדוד בחטיבת לך
חמת מצפון דארץ בתל אביב ?

דשיב מטפל אני בגדנע

— אכן זר ענין חשוב מאוד דומד שכאן דמפתח
לבעיית דכשרתו של צבאנו לעתיד לבוא

— כל אחד שמזדמן לי לדחליף דעת עמו
בעניני דגדנע ע מסתפק במשפט דכללי ודבלתי
מחייב — זר ענין חשוב מאוד ולגביו מסתיים
דענין במלים אלד בלי שיקדיש לו מחשבד נוספת
כלשד מצב דענינים בגדנע דיום יכול דיך
לדיות דרברד יותר טוב

— וכי דמצב רע כל כך ?

— בעצם לא כל כך נורא אבל דגדנע דרוא
במידד מסוימת אחד מגפגעי דמלחמד וככד סי
בת לדבר ראשית — רמתם של דמפקד ודמדריך
ירדו פלאים דטובים בדם נשלחו בשעתו ליחידות
לוחמות מתוך לחץ דמלחמד שנית — דיציאד מן
דמחותרת לפעולד גלויד נטלד מפעולות דגדנע ע
את דסממן דרומנטי ורפכד את פעולתו לפעולד
טכנית בלבד דמכינד את דנער לצבא דרגנר בלי
שעובדת דשתיכותו לגדנע ע ידיד בר כדי דלקנות

לו דרגשד של מילי חובר ע י עצם דיותו בגדנע ע
כפי שדיד דדבר בעבר

— שמע זר באמת חומר למחשבר עד דיום
חשבתיו על חשיבות דגדנע ע בלבד בלי שנתתי
דעתי על דמפנר דחשוב דוד ועל כל דכרוך בו
— חכד זר לא דכל משבר דדתנדבות פגע
בגדנע ע לא פחות מאשר בכל חלק אחר טל דישוב
מבין אתד דולכת ומשתרשת דדעד שדחוק
יפתור את כל דבעיות

— ודיכן לדעתך דמפתח לפתרון דבעיד ?

— דגדנע ע ואתו מערכת דחינוך דלאומי כולד

חייבים לשדד את מערכותידם ולשנות בתוכנם ובר
מבנידם שינויים מרחיקי לכת חינוכו של נוער פי
תוח כושרו ואופיו בדין שידיו מותאמים לבעיות
דמעיקות על דמדינד ככל שמצבד של דמדינד
חמר יותר כן חייב דנוער לדיות נכון יותר ומוכשר
יותר לקחת חלק בכרתון בעיותיד

— טוב טוב אבל זרו ענין לכיתד א — אבל

כאן יש למצוא איזוד סכמד מתקבלת על דדעת

— וזאת דיא דצרד דלומדים את דדבר בכיתד
א שוכחים זאת עד דתבגרם אם בפיי דמדינד
עומדים שלושד תפקידים עיקריים בטרון דת
יישבות וקליטת עליד דרי אלד צריכים לקבוע את
פני דחינוך דבסיסי ומטרותיו

— ולמד אתד מכון באומרך חינוך בסיסי

— במדינד דמוקרטיית צריך לדיות חינוך מיני

מלי דדולם את צרכי דמדינד דדכרחיים ודמשותף
לכל אזרחיד וזרמיד מעל לבסיס זר יש מקום לכל
פלג וזרם לטפח את דאידיאולוגידי שלו על דבסיס
דמשותף ולרשגת דמטרד דזו צריכם כל דחוגים
דעוסקים בחינוך ובטיפול בנוער לדירתם למרכבר
אחת ולרתאים את דחינוך לצרכי דמדינד ודשער

— טוב ויפד אך על מי צריכד לדעתך ליפול

מעמסת דתכנון ודתיאום למעשד בין דגורמים דמש
כיעים על עיצובו של דנוער למן בית דדורים —

ביד ס — דגדנע ע עצמו ועד לצבא ?

— יש שאלד דמחייבת פתרון עוד לפני מתן

דתשובד לשאלתך ודיא מדי בעצם מטרת דחינוך
שלנו ? ורק לאחר זאת יבוא מקום לשאלת דבי
צוע — דיינו ל איך בקשר ל מד גיחא לי לנסות

לתאר מד צריכך להיות לדעתי דמותו של בחר שדגיע לגיל הגיוס לאחר שחונך בדרך אשר לדעתי ראוי לחנך בד בראש והאשונה עליו לגלם דמות של חלוץ ציוני איש אשר בדאגותיו לעתידו דפרטי לא יתעלם מ-רכי המדינה בראש שאיפותיו צריכך לעמוד דשאפד לדתישבות משלט אשר דיא למע שר דמפתח לבטחוננו שנית — עליו להיות בעל תכונות אשר יקנו לו את דכושר להיות לוחם וחלוץ טוב עליו להיות בעל יומד ואמיץ ממושם ואה ראי דייקן מסור וחברתי שלישיית — עליו להיות בעל כושר פיזי כושר תפיסד טכני וכושר דתמדד דומני שיצור אנושי בעל תכונות וכשרים אלו ירד עשוי לפתור את אותן דבעיות אשר דמדדינך עומדת בפנין כמוכונ בתנאי שלא ירד בודד אלא שתכונות אלו תדינך נחלתם של מרבית בני דנעורים פיתוח תכונות אלו דוא בסיס דמינימום דדולם כל זרם וכל תנועה בתוך דישוב

— מוכון אבל תכנית זו תתקל בקשיים לא בשל דתנגדת לעיקרי אלא בשל דדתנגשות בדרך ביצועד בינד לבין דגופים או דמוסדות דקיימים דעוסקים בחינוך דנוער ודכשרתו לדעתי עקב אכילס של דתכנית דוא בנקודד זו ועל כן חייב דפתרון דלתרכוז בברכי ביצועד של דתכנית זכור כי דאחדד כוז של דחינוך ומתן חינוך מכונן כוז יתנו פתח לטענד שמתוך כוונות ל שמד עלולים אנו לדגיע שלא לשמה וכי תכניתך תביא ל פשי ציד של דנוער

— לדעתי אין כלל מקום לטענד מעין זו דדבדל בין דתכנית דזאת לבין פעולת כל דגופים שעסקו בחינוך עד כד דיא בכך שדם יכלו לדגיע ל שלא לשמד בלי שדברירו לעצמם את ד לשמד כלומר את מטרת דחנוך כדי לבחון אם דדרך דמוצעת דנר דכרח לנו או אפשר לזותר גליד דבד נבדוק מד דם דגורמים דמשפיעים על עיצוב דנוער שלנו —

ד גורם דראשון ודכשפיע ביותר דוא בית דדורים עם דעליד דגדולד של יודים אשר לא דיו צינים לפני שדכרח דעלד אתם ארצד — ש ב אי אפשר ירד לכמוך על אותו בית שעצב אותד דמות אשר עמדד ליו במלחמתנו

בית דספר רוא דגורם דשני ואחד דמשפי עים ביותר בוא ונרעד מד דיו ליקוייו ראשית — תכניתו ותקציבו דיו מבוקרים עי ממשלת דיודט זמן דנכון לומר כי רשת דח נוכ בעיקר בבתי ספר חינויים דיתד מזיגד של רצון דעצמאות שלנו עם דכרחה ל-כ-ל-ב-ה דשליטים גכני אופיו של ב-ס ודתכנית כמעט ולא נסתנדד מאז

שנית — רמתו של דמורד דעבלי ירדד ודלכד דיו לכך כמד סיבות אובייקטיביות משכורתו של דמורד דיתד נמוכד ושולמד שלא כסדרד דיא דחתד כוחות רציניים שבתנאים אחרים דיו פונים לדוראד מרבית דמורים דיו רחוקים מכל כעילות ציבורית כללית ומתוך כך גם מן דצרכים דריאליים של דישוב דמת פתח נוסף על כך דקפיאד שיגרת ביד ס במידד רבד את אורח חיוו של דמורד ו דקפאד זו לא דלמד את אופיו של דנוער ואת צרכי דמדדינך ומתוך כך נשמטד מידי דמורד דאפשרות להיות חלוץ דחי נוכ דבר נוסף שנלט מחשיבות ביד ס דוא שתכנון דחינוך בדרך כלל לא דיד תוצאת דצרכים דריאליים של דישוב כמו למשל ענייני בטחון (דכננד למק צועות שדם חסרו דים עובדות וכיו ב) דיו אמנם נסיונות לכך אבל מחמת דגורמים שדזכרו לעיל וסיבות נוספות אחרות לא נוסחד תכנית כללית וד בעיות לא מצאו את פתרון עמ זאת יש לזכור כי לא כל דנוער דיד תלמיד ביד ס

תנועות דנוער דוכיחו בדרך כלל את זכות קיומן אם לשפוט לפי רמתו של נוער דתנועות שדשתתף בקרבות ובפעולות דתיישבות אמנם דיו תנועות אשר חינוכו לפרישד או שדחטיאו את דמטרה עם זאת — אחוז דנער דמאורגן בתנועות דוא כד קטן עד כי לא יוכל בשום פנים לשמש תחליף למסגרת מדינית כללית רק חלק קטן מן דנוער דעובד דיד מאורגן בתנועות ופעולתן בקרב דנוער דעזוב דיתד דלד ביותר או שלא דיתד כלל

ד גדנ ע עצמו דקיף אמנם את מרבית דנוער דלומד עי שניצל את מסגרת דחג ס (שדיחד גדנ ע מוסוד) ותיאם פעולד עם תנועות דנוער דוא דקיף מספר מסוים של נוער עובד ומספרים זעומים של נוער עזוב אם לדון לפי תוצאות דמלחמד דוכיחד דמסגרת את יעילות דן בדכשרד מוקדמת של אלד דממלאים כיום תפקידים מרכזיים בצבא ודן בדכשרת דלחם

עתד לאחר פירוט דג רמים דעיקריים שדשפיעו על דמות דנוער שלנו אמנם בלי לדזכיר גורמים כלליים כמו — דרחוב אטמוספירד ציבורית וכיו ב אוכל לחזור ולדשיב על שאלתך

לדעתי סכנת ד פשיציד שצינת בדברייך עלולד לעמד בפנינו רק במקרים דבאים א — חוסר תכנון דחינוך לפתרון בעיות דמדדינד דבר אשר ידחוף את דנוער מלמטד לחפש פתרונות לעצמו ומאחר שבעיית דבטחון דיא דמאימת ביותר טבעי יד-ב-יר שיסחף למיליטריזציד מוחלטת שככור כפשיציד

ב — תפתחותה של תנועת הפשיסטית אשר
 דנוער — אם בסיסו החינוכי לא ידלם את צרכי
 התקופה — ידחה לזרועותיה דמטרות שרובו לעיל
 מעצבות דמות אדם שלא תניה תפתחות בלתי
 רצויה כזו יש לזכור שדצלחת פעולת חינוכית תלויה
 לא רק בדגירת מטרות אלא ברמד ובטיב השיטת
 של דקנית דמטרות דאלד לנוער
 — אני מזודד אתך ברנחת שצורת דביצוע מת
 נד את דצלחת התכנית או את כשלונך אך דשאלד
 דיא בידי מי ימצא דתכנון ורייקותי ושאלד שניד
 דיא מי יעשד את דכלאכד כולד?
 אם תיעשד עי קציני צבא בלבד — לעולם אינד
 מובטח מפני סכנת חד צדדיות ומאידיך אם תיעשד
 עי אנשים שבעיות דקרב ודרכשרד לקראתו רחר
 קות מדם תדיר עבודתם תיאורטית בלבד ואף דיא
 תחטיא את דמטרד
 — לדעתי פתרוןך של דבעיר דיא עניינם של
 כמד ממשרדי דממשלד במשותף וזו מענייניו דרא
 שיים של משרד דבטחון וזו כודאי ובודאי עניינו
 של משרד דחינוך ואין ספק גם של דצבא דמעוניין
 בדכשרת דנוער בטרם יגיע לט רותיו על כן סבור
 אני כי צריך לקום גוף לתיאום דחינוך שכל אחד
 משלושת דגופים דאלד ידיד מיוג בו
 — ומד בענין דמורים או מחלקת דחינוך י
 — בענין מחלקת דחינוך יחליט משרד דחינוך
 אם אלד ידיו נציגו לדעתי חייבים דמורים לעורר
 בדסתדרותם תנוער שתשאף לשינוי ערכין ותתאם
 פעולד עם דועדד לתיאום דחינוך לציבור דמורים
 כגוף יכול לדיות מקום בועדד כזו רק לאחר שידו
 תנועד לשינוי ערכין כוז דסתדרות דמורים דנד
 איגוד הפשי תיד לו זכות לשלוח את נציגו לעדד
 אם ידיד נושאד של דמגמד לשינויים ואגב אם
 לדון מבחינד ממלכתית תייב דגוף דמתכנן לדיות
 מיוג עי אותם דמוסדות אשר בידם לקבוע דלכות
 — ובמד בעיקר יעסוק דגוף דמתכנן דזד? ומד
 תדיינד סמכויותיו?
 — בראש וראשונד עליו לדקים ועדות משנד
 אשר תבדוקנד את דתכנית דכללית של ביד ס ואת
 תכנית דמקצועות בו ותצענד את דשנויים דדידק
 טיים דדרושים
 — — — רגע רגע חוששני שעד עכשיו לא
 דבינותי מד כוונתך כשאתד מדבר על שינוי ער
 כין אינד מתכוון בעצם אלא למדפכד בכד מערכת
 דחינוך מעניין
 — — — נו לקרוא לזד מדפכד — ררי זד קצת
 מוגזם מוסדות דחינוך אינם דמוסדות דיחידים

דחייבים לדסתגל לעובדת קיומד של דמדינד ולדכר
 ניס לתכניתם את אותם דשינויים שדמדינד זקוקד
 לדם אין זו מדפכד לשמד אלא דסתגלות ודתאמד
 של תוכן חיינו בכל דשטחים לעובדת דמדפכד שנג
 רמד עי דקמת דמדינד ואשר לסגולת תכניות
 ביד ס — ררי ניתנד בידנו עכשיו דאפשרות ואף
 דוטלד עלינו דחובד לבנות את ב ד ס כך שידוד
 חלי נכבד ממערכת חיי דאזרח במדינד כוונתי דיא
 לנכונותו ולכשרו לקחת חלק בדכשרת דחניך למילוי
 חובות דאזרח יש דכרח לשנות תכלית שינוי את
 דאופי דתכנית חלוקת דזמן ודפעילות דציבורית
 של דסמינרים למורים אשר בדם תלוי עתיד דחינוך
 דועדד תדא חייבת לדציע תכנית דעסקד ופעולד
 לנוער עובד ובמיוחד לנוער ע לר על דועדד דזו
 לגשת באזרח דחוף לביצועם של כמד וכמד מפעלים
 סמינריונים לחיילים משוחררים דשתלמויות מתאי
 מות למורים ובמיוחד למורים ששוחררו מן דיחידות
 דלוחמות בצבא טיפול ודכוונד של תנועות דנוער
 וכיו ב בקיצור ועדד זו לתיאום דחינוך צריכד
 לדיות למעשד דגוף דעליון שיציע לממשלד תכנית
 חינוך דשכלד ודכשרד טכנית ופיזית כנדש ועליד
 לדכין את דכלים לביצוע דתכנית
 — איני מטיל ספק בחשיבות דסגולות שדיברת
 עלידן אך מד על דכשרת דנוער לתקופת דשירות?
 — תכונות וסגולות אישיות אם של אופי ואם
 של גוף דנן דעיקר שאותו יש לדשיג דרכשרד
 דטכנית כשלעצמד דיא כחות חשובד חשיבותד
 עצומד כאמצעי לדשגת דתכונות שדיברתי
 עלידן אך אם אנו מיחסים חשיבות רבד לדכשרת
 דנוער לצבא דדגנד ואם באחידותו של דצבא ברזוח
 ובאיפי משמעתו דיו רואים נכס חשוב לגבי כושר
 פעולתו דרי חייבים לדיות שטחים מסויימים אשר
 רק גוף אחד ידיד מוסמך לטפל בדם בכל שכבות
 דנוער ודגוף דזד דוא — דגדנ ע
 — אבל מדו למעשד בדתאם לתכניתך דגדנ עי
 — לדעתי חייב דגדנ ע לדי ת כפוף לועדד דנ ל
 לתיאום דחינוך בא תד מידד ש דיו כפופים לד יתר
 מוסדות דחינוך ביצוע דתכניות דטרם צבאיות
 דישירות יעשד עי קצינים בעלי דכשרד פיזיגוגית
 ועי סמלים ומכ שבמסגרת שירותם בעתודד או
 כמתנדבים מתך דציבור דרחב ימצאו תפקיד
 בגדנ ע
 — ודאם ידיד מוסד ארצי שידאג לגדנ ע?
 — דגדנ ע חייב לדתקיים כגוף ארצי וכמסגרת
 תפקידיו של דגדנ ע ידו אוי מצומצמים יותר
 בתחום שיתקיימו בו גופים חינוכיים שיגבדו תחת

פיקוחה של דועדד לתיאום דחינוך אך במקומות שאין מסגרות כאלד — לטיפול בנוער עובד ועוזב — ידיד מוטל על דגדנ ע לטפל בכל חינוכו של דנוער דוד אך דברים אלד צריך ראשית כל לחקור אותם ורק אח כ לפרטם

— בראשית דברייך ציינת את דתרוקנות דתיכן מיסגרת דגדנ ע גם דקמת דמדינד דאם נתת דע תך על בעיד זו עכשיוי שררי דחוק לבדו לא ירדי בכחו לשמש דחיפד ולצקת אייךחד חדשד במסגרתו — שאלתך — שאלד אבל בשינוי דערכין בחי נוך מלולד דתשובד גם לכך מסגרת דגדנ ע תירפך לגוף דמשלים את מסגרת דחינוך של דמדינד ליצירת דמותו של חלוץ לוחם דמסגרת כשריא לעצמד תצטרך לפתור את בעיית דדכשרד דאחידד לקראת דצבא לקיים מסגרת מקיפד של כל דנוער ללא דבדל זרמים ומפלגות ובעיקר תריד זו דמסגרת של עתודת דנוער לשעת חירום דחינוך בגדנ ע חייב לרות מויגד מתאימד של אימון טרם צבאי של מתוד צופי ושל רוח חלוצית — כל זד ברור אך שאלתי עדיין בעינד עומדת — מד ימשוך את דנוער למסגרת דגדנ עי דרי דחוק לא יעשד זאת שמא איזד תפקידי שירות או שמא מתן אפשרות לפורקן יצר מעשד זד או אחר; אף כי ברור לי שדכשד טכנית מיוחדת אי אפשר שתדיד מנת חלקם של דכל מאחר שאת רוב מניינם של דנערים יש לכוון לחיל רגלים — תפקידי שירות ופורקן ליצר מעשד דנם רק

חלק מתכנית חינוכית דומני שדמטרות ברורות דדבר דמושך נוער לדשתיך לגוף מסויים ולפעול בתוכו דוא דדווי — דווי שאתו גוף יצליח ליצור סביבו דווי זד מותנד באופן יסיר ברמת דביצוע של תכניות דגדנ ע דוד אומר — ברמת דמפקד — דחל במפקד דכיתד וגמור במפקדי דגדנ ע דגבודים ביותר — וכן בכושר דארגון של דגדנ ע — דגדנא לי עוד בלא לב ולב — דאם מוכשר דגדנ ע בארגויו דנוכחי למלא משימד ככירד כווי — נציגותו של דגדי ע מטעם דצבא בועדד לתיאום דחינוך וכן מסגרתו יקבעו את גורל דענין מבחנות רבות אותו שידוד מערכות שדחינוך במדינד זקוק לו — לו זקוק גם דגדנ ע — — — אך ראד שוב קרד אותו דבר שקיינו בשיחד על דגדנ ע — ולא חשנו בשעד דמאוחרת רוב דאורחים כבר דסתלקו לביתם

*

דפסקנו את שיחתנו ודצטרפנו לחבורד שנשארד עדיין בלי שניתנד לי דאפשרות לרדת לעומקן של כל בעיות דגדנ ע אך דשאלד דוצגד בפני בכל חריפותד דומד שאם באמת מתכוונים אנו לרקנות לעצמנו כוננות מגן מוגברת שתדא מושרתת על שימוש יעיל בכל דכוחות דעומדים לרשותנו דרי דטיפול דנכון וללא כל דיחוי בענייני דגדנ ע יש בו משום תנאי לכונד נותנו לבאות

דפרסים דיו מלמדים בנדם ג דברים לירות בקשת לרכב זל סוס לדבר אמת אמו של ספריטיאט צעיר דיתד אומרת לו חוזר אלי מדקרב עם דמגן (דדיינו — מבלי לדראות עורפך לאויב) או על דמגן (כמי שנפל בכבוד) לאת נד דיו דאפבים טלד שדיו מרגילים אותם במשחקי אספורט ובתחרויות בשריד בצומא ובתרגילי נשק דנוער של רומי דיד מתאמן באימוני גוף וזין במשמעת צבאית חמורד ובחובת עבודד מפרכת בסלילת כבישים ובדקמת בירום לנו נחוץ כאויר לנשימד דבר אשר יעלד על כל אלד וידא בעל תוכן ויעודים עשירים יותר צבא נוער עובד חלוצי מגין עומד על דמסמר מלוכד בפנים בעל דכרד מגשים שאיפת דורות ומקיים את עמו בחיי בטחון וכבוד